

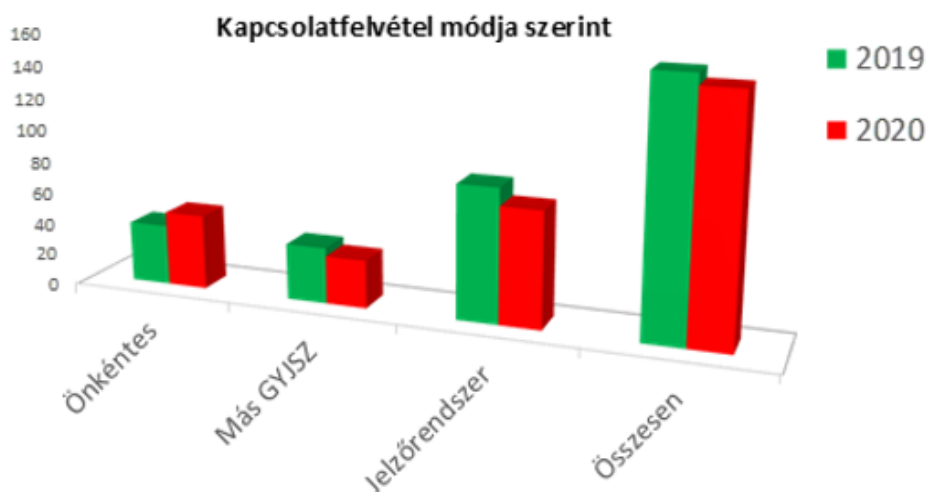
VESZPRÉMI CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI INTEGRÁLT INTÉZMÉNY VEZETŐJE

Melléklet

Tájékoztató a Veszprémi Családsegítő és Gyermekjóléti Integrált Intézmény jelzőrendszeri tevékenységéről

Az intézménnyel a családok az alábbi diagrammban látható mértékben és módon 3 féle úton kerülhetnek kapcsolatba: önkéntesen, más család- és gyermekjóléti szolgálat jelzése, vagy a jelzőrendszeri tagok jelzése alapján:

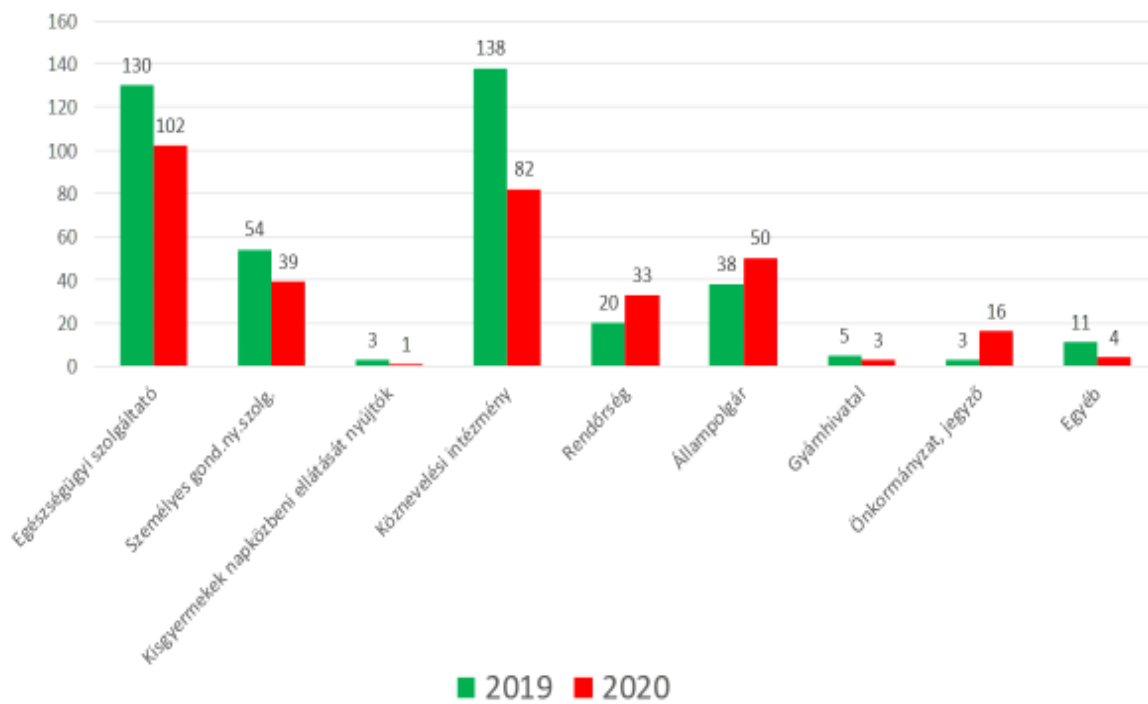
Az Intézménnyel kapcsolatba kerülő családok „küldői”

	Önkéntes	Más GYJSZ	Jelzőrendszer	Összesen
2019	38	35	83	156
2020	47	30	72	149

Év	Jelzések száma
2018	328
2019	402
2020	330

Intézményhez érkező jelzéseket tevő szakemberek/szervezetek/intézmények száma ágazatonként

A legtöbb jelzés továbbra is a köznevelési intézmények részéről érkezett, de míg 2019-ben 138 jelzés, 2020 évben csak 82 jelzés érkezett.

A jelzések csökkenése összefüggésben áll a digitális oktatás bevezetésével. A korábban jelzett problémák, mint például az igazolatlan hiányzás, magatartási, viselkedési, tanulmányi, pszichés problémák, szülői elhanyagolás a jelenléti oktatás során sokkal inkább megjelentek, előtérbe kerültek. Online térben ezek rejtve tudnak maradni.

Probléma volt, hogy számos különbség volt az iskolák között is a követelmények terén és sajnos voltak olyan intézmények is, ahol csak későn jelezték felénk, hogy egy-egy gyermek „eltűnt” az iskola számára. A gyerekek közösségből történő kiszakadása azoknál a családoknál okozott a legnagyobb problémát, ahol a gyerekek jólléte elsősorban az intézményeken múltott korábban is. Ezeknek a gyerekeknek a megfelelő fizikai ellátottsága (megfelelő étkezés) a pedagógusok, valamint kortársak általi törődés, nevelés csak az intézményekben volt biztosított, így ezek hiányában ezek a gyerekek még rosszabb helyzetbe kerültek. Sajnos voltak gyerekek, akiknél felmerült a rendszeres felügyeletnélküliség, vagy nagyobb testvérek által volt az csak biztosítható. Az intézmény dolgozói számos gyerekkel online is tartották a kapcsolatot folyamatosan a segítségnyújtás és a kontroll miatt egyaránt.

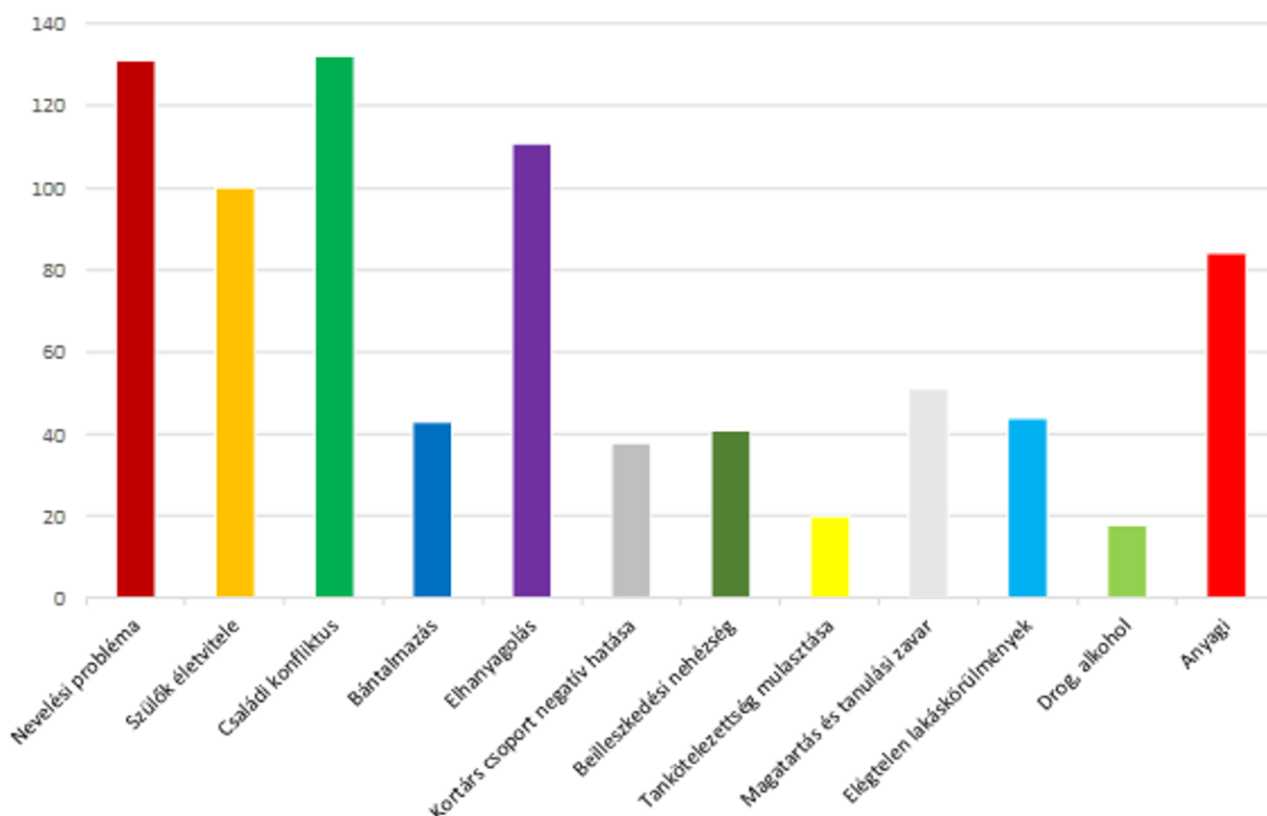
Figyelemre méltóan nőtt az állampolgári jelzések száma 2019 évben 38, 2020 évben 50, melyek egyrészt elmagányosodott idős emberek problémáiról érkeztek, másrészt kiskorú

veszélyeztetésével, bántalmazás gyanújával, családi-kapcsolati problémákkal kapcsolatos jelzések voltak.

Növekedett a rendőrségi jelzések száma is, aminek oka a már említett megnövekedett családon belüli konfliktusok száma és jellege.

Az Önkormányzat részéről történő megnövekedett jelzések pedig a járvány miatt segítségre szoruló idős emberekről szóltak szintén jellemzően.

A jelzések hátterében az alábbi problémákkal talákoztunk a gyermekeknél

360 fő veszélyeztetett gyermek volt nyilvántartásban 2020 évben.

2020 évben a gyerekek veszélyeztetettségének okai is halmozottan jelentkeztek. A tendencia ugyanaz, mint tavaly, a gyermekek veszélyeztetettségének fő okai főként a környezetükből indult ki, nevelési problémákból, a családi konfliktusokból, a szülők, család életviteléből fakadtak.

A veszélyeztetett gyermekek jelentős részénél a helyzetfelmérés során kerül felszínre, hogy a szülők nem rendelkeznek megfelelő eszközrendszerrel, nem megfelelő gyermeknevelési módszereket alkalmaznak, melyek a gyermek korához, értelmi fejlődési szintjéhez nem igazodnak.

A statisztikai adatok szerint a magatartásproblémák, iskolai hiányzások, beilleszkedési nehézségek száma csökkent, azonban ez a digitális oktatás bevezetésével függ szintén össze (a gyermek iskolai jelenléte nélkül, ezek a problémák rejtve maradnak).

A gyermekek nem jártak közösségbe, így családi nehézségeik, problémáik is rejtve maradtak, vagy a problémák családi feszültségek, lelki-mentális problémák, családon belüli erőszak formájában jelentek meg és nem iskolai problémaként.

A fenti problémákhoz szorosan kapcsolódnak a szülők életvitelében megjelenő nehézségek, melynek következtében egyre nő a gyermekelhanyagolás is. Továbbra is sok válófélben lévő, illetve elvált szülő keresi fel az intézményt, akik családi-kapcsolati konfliktusok, kapcsolattartási problémák, nevelési problémák (eltérő álláspontok) miatt kérnek segítséget. A tapasztalat az, hogy a környezeti feszültség ezekben az esetekben már huzamosabb ideje fennáll, mely kihat a gyermek lelki fejlődésére is. Jellemző, hogy a szülők gyermekeiket „eszközként” használják arra, hogy hátrányt okozzanak a másik félnek a hatósági eljárásokban.

Ahhoz, hogy egy jelzőrendszeri tag megtudja Intézményünk felé tenni a jelzését folyamatos jelleggel szükséges számukra képzési és együttműködést fejlesztő céllal ún. *Szakmaközi megbeszéléseket* tartani. Tapasztalatunk, hogy a társintézmények dolgozói saját alapképzésükön belül nagyon gyéren vagy egyáltalán nem kaptak információt a gyermekvédelemről, így ezt hivatásuk gyakorlása közben kell elsajátítaniuk. Jellemzően ezt a típusú feladatot mi látjuk el.

A személyes szakmaközi megbeszélések száma - mivel csoportos jelenlétet igényeltek - a pandémiás előírások miatt sajnos csökkentek.

Esetmegbeszélések, esetkonzultációk - melyek 2-3 szakember között zajlottak - viszont folyamatosak voltak.

Az intézmény a jelzőrendszeri tagokkal történő kapcsolattartás során az írásos és a telefonos forma mellett elsődlegesen a személyes kapcsolattartást preferálta, így a 2020. márciusától bevezetett járványügyi intézkedések új kihívást jelentettek a jelzőrendszer működtetésében is. A személyes találkozásokat csökkenteni kellett, azonban a levélben, és a telefonon történő kapcsolattartás továbbra is fennmaradt, valamint elektronikus úton valósult meg.

Összességében sajnos az együttműködés színvonala és mértéke 2020-ban messze alul maradt a korábbi évekhez képest, ennek okát egyértelműen a járvány okozta problémákban látjuk.

Az Intézmény tapasztalatai a jelzőrendszeri tagok együttműködéséről

Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma	
	2019	2020
Szakmaközi megbeszélés	11	6
Esetkonferencia	47	12
Esetmegbeszélés, esetkonzultáció	891	904

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9.§ (1) bekezdés k) pontja rendelkezik arról, hogy, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Az (5) bekezdésben foglaltak alapján az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-áig kell megszervezni.

A (4) bekezdés rendelkezik arról, hogy az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el.

Az intézkedési terv tartalmazza:

- a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- az éves célkitűzéseket, és
- a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Az éves szakmai tanácskozást 2021. február végén a járvány miatt személyesen nem tudtuk megtartani, a jelzőrendszeri tagok és fenntartó számára egy PPT került kiküldésre a megfelelő adatokkal és információkkal.

126 jelzőrendszeri tagnak küldtük meg azt az adatlapot, amin lehetősége van a szakembernek, hogy értékelje a gyermekvédelmi tevékenységet és javaslatot fogalmazzon meg az esetlegesen felmerülő problémák orvoslására és/vagy fejlesztő ötletet oszthasson meg.

A visszaküldési arány nem magas: 40%. Viszont ez az arány a korábbi évhez képest növekedett, tavaly csak 28%-os volt. Az adatlapokat visszaküldő szakemberek száma az alábbiak alapján történt:

védőnő: 13
bölcsőde: 4
óvoda: 10
általános iskola: 7
Középiskola: 3
orvos: 2
egyéb: 11

A visszaküldött adatlapok száma azonban nem tükrözik a valódi együttműködést, mivel pl. az orvosok bár nem szívesen vállalnak semmilyen plusz adminisztrációt (így egy adatlap kitöltését sem), viszont sokkal nagyobb számban együttműködőek konkrét esetek kapcsán. Számos orvos nagyon értékes munkát végez a családvédelem területén is. Jellemzően a személyes megkeresésre nyitottabbak ők is. Amint lehet látni a rendőrség részéről nem került visszaküldésre adatlap, és ők sajnos személyes megbeszélésre sem nyitottak több éve. Bár jelzéseket gyakran küldenek, így az együttműködést nem tartjuk negatívnak, viszont pl. semmilyen szakmai kapcsolat nincs az iskola őrök kapcsán (sem), holott ez egy új szolgáltatás és szükséges lenne az ő feladatkörüket, kompetenciáikat is megismerni, valamint együttműködést kialakítani velük. Tavalyi évben személyesen már megpróbáltam e téren kommunikációt kezdeményezni, de jelenleg nincs benne előre lépés. E téren is várjuk a járvány megszűnését és akkor újra próbálkozunk e téren is. Az egyéb kategóriában felnőttekkel foglalkozó szociális intézmények és civil szervezetek szerepelnek.

A visszaküldött írásos adatlapokból az alábbi összesített tapasztalatokról számoltak be a jelzőrendszeri tagok:

- Általában a jelzőrendszeri tagok jónak, gördülékenynek látják az együttműködést az Intézménnyel
- A közös munka egy-egy gyermek esetében közvetlen, gyors, támogató, szakszerű
- Esetkonferenciákon történő részvétel számukra hasznos
- A szakmaközi megbeszéléseket hatékonyak, tanulságosnak élik meg.
- Az együttműködés lehetőségeit általában jól támogatja az Intézmény alkalmazásában álló iskolai szociális segítő munkatárs.
- A jelzőrendszeri tagok általánosságban szakember hiányról számolnak be, különösen az: iskolapszichológus, korai fejlesztésben jártas szakemberek, gyermek pszichiáter vonatkozásában. Illetve, hogy hosszú a várakozási idő általában a szakemberekhez.

Számos jelzőrendszeri tag megfogalmazta, hogy nagyon fontosnak érzik a szakmaközi megbeszéléseken való részvételt, a személyes tapasztalatcserét, amit a 2020-as évben - az érvényben lévő járványügyi szabályozások miatt – a korábbi évekhez viszonyítva kevesebb esetben és alacsonyabb létszámban tudtunk megtartani.

A jelzőrendszeri tagok közül szakmacsoportonként és egyénenként is igen nagy különbségek tapasztalhatóak.

Általánosságban a védőnőkkel és a pedagógusokkal a legjobb az együttműködés, ugyanakkor vannak iskolák, ahol az igazgató hárítja az együttműködést, míg másik igazgatóval gyakori, gördülékeny jó kapcsolat van. Ugyanez figyelhető meg a háziorvosok területén is.

A jelzőrendszeri tagok közül többen kifejezték már, hogy a jelzések megtételét és az együttműködést azért tartják időnként „feleslegesnek”, mert a bántalmazások kapcsán a rendőrség intézkedéseit nem tartják se gyorsnak se hatékonyak, bántalmazás esetén egy döntés a bíróságon akár több évet is várhat magára.

A gyámhivatali eljárás a gyermekek családból történő kiemelése kapcsán is lassú. A bántalmazó szülő mellett növekvő gyermekek kapcsán a velük foglalkozó szakemberek tehetetlenséget, elégedetlenséget, bánatot élnek át, ami csalódottá teszi őket a gyermekvédelemmel kapcsolatban. Ezek a megállapítások sajnos igazak, ugyanakkor a jelzéseket fontos és kötelező megtenni, amire minden esetben felhívjuk a figyelmét a szakembereknek. Sajnos sok esetben csak apró változásokat lehet elérni egy-egy bántalmazó család életében, de gyakran ez is elégséges ahhoz, hogy a gyermek, ha nem is ideális körülmények között, de biztonságban és a saját családjában nőjön fel. Jelzések hiányában egy család megsegítése el sem tud indulni.

Jelzőrendszeri tagok javaslatai a Veszprémi gyermekvédelem fejlesztésére:

- Gyermekek átmeneti otthonának kialakítása
- Prevenció – felvilágosító programok megtartása szülőknek
- Több elérhető szakember igénybevételének lehetősége (pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pedagógiai asszisztens, utazó gyógypedagógus)
- Online szakmai tanácskozások megtartása
- Folyamatos pszichológusi, fejlesztőpedagógusi jelenlét az iskolákban
- Kiscsoportos szabadidős foglalkozások gyermekeknek
- Több és olcsóbb önkormányzati lakás fenntartása

A veszprémi jelzőrendszerben működő szakemberek a fenti szolgáltatások kialakítását/fejlesztését látják indokoltnak, saját szakmai tapasztalataik alapján. A szolgáltatások közül a szakemberek véleménye alapján hiányzik a gyermekek átmeneti otthona ellátási forma, valamint több olcsón elérhető lakást tartanának fontosnak. E két fejlesztési ötlet önkormányzati hatáskör.

A több szakember foglalkoztatása szintén fenntartói döntést igényel, amennyiben Önkormányzati fenntartású intézményt érint. Amennyiben az iskolákat vagy egyéb gyermekkel foglalkozó intézményt akkor pedig az ő fenntartójukat.

A többi javaslat az Intézmény szervezésében megoldható és tekintettel leszünk rá a szakmai munkánk tervezésében 2021-ben, amennyiben a járvány megszűnik.

A jelzőrendszeri tagok gyermekvédelmi ismereteinek bővítésére, valamint a családokat célzó preventív céllal az alábbi programokat tervezzük, melyek megtartására reményeink szerint lehetőség lesz a nyártól kezdődően.

2021. évben tervezett szakmaközi megbeszélések:

Szakmaközi megbeszélések

- Kompetencia határaink
- Iskolai, óvodai szociális segítő munka tapasztalatairól
- Tájékoztató a családkonzultáció, mentálhigiénés, pszichológiai tanácsadás technikájáról, hatékonyságáról
- Ismeretterjesztő előadássorozat az Anyaöl Pszichológiai Rendelő munkatársaival – anyaságról, magzati létről, családi szerepekről
- Segítünk, hogy segíthessetek – szakmai műhely a jelzőrendszer tagjainak
- Családokról nemcsak családosoknak
 - az egészséges felnőtté válás buktatói, nehézségei a családban,
 - az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermek és felnőttkorban,
 - transzgenerációs hatások az egyén életében, a gyógyulás lehetőségei,
 - szabályok és határok a gyereknevelésben,
 - az internet veszélyei

Veszprém, 2021. április 31.

Horváthné Kecskés Diána
intézményvezető